

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	11
Stefano Bottoni: 1956 ROMÁNIÁBAN – ESEMÉNYTÖRTÉNET ÉS ÉRTELMEZÉSI KERETEK	14
IRATOK	50
I. A XX. KONGRESSZUS UTÁN	50
1. Alexandru Drăghici állambiztonsági miniszter beszámolója a Belügyminisztérium munkaértekezletén	50
2. Jordáky Lajos naplója	56
3. Jordáky Lajos naplója	57
4. A Román Munkáspárt Politikai Bizottság ülésének jegyzőkönyve (részlet)	57
5. AZ RMP Politikai Bizottság ülésének jegyzőkönyve (részlet)	69
6. AZ RMP Politikai Bizottság ülésének jegyzőkönyve (részlet)	79
7. Jordáky Lajos naplója	83
8. Ügynöki jelentés a debreceni küldöttség kolozsvári látogatásáról	84
9. Ügynöki jelentés a kolozsvári magyar értelmiség hangulatáról	85
10. Vasile Lupșă hadnagy jelentése a debreceni egyetemi küldöttség kolozsvári látogatásáról	87
11. AZ RMP Magyar Autonóm Tartományi Pártkollégium jelentése a Belügyminisztérium Tartományi Igazgatóságában történt visszaélések kivizsgálásáról	88
12. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság rendkívüli ülésének jegyzőkönyve (részlet)	92
13. Ügynöki jelentés Gáll Ernő tanulmányáról	100
14. A bukaresti magyar nagykövetség kulturális attaséjának jelentése kolozsvári látogatásáról	101
15. A bukaresti magyar nagykövetség kulturális attaséjának jelentése marosvásárhelyi látogatásáról	104
16. Jordáky Lajos naplója	108
17. Az Ifjómunkás Szövetség Központi Vezetőségének javaslata egy magyar nyelvű gyermeklap indításáról	109
18. Ismeretlen személy javaslata az RMP Központi Vezetőségének a magyar nyelv oktatásáról a román tannyelvű intézményekben	111
19. A Pándi-ügyet tárgyaló RMP Politikai Bizottság ülésének jegyzőkönyve	114
20. Ismeretlen személy javaslata Lakatos István, Kurkó Gyárfás és Venczel József kegyelemben részesítésére	115

21. Bányai László, a Bolyai Egyetem rektorának levele az RMP Központi Vezetőségéhez	119
22. Az RMP Politikai Bizottság 1956. szeptember 18-i ülésére javasolt napirendi pontok	122
23. Az RMP Központi Vezetőségének válasza a Bolyai Egyetem nemzetiségi kérdés kezeléséről készült beszámolójára	126
24. Az RMP Központi Vezetőség helyzetjelentése a magyar nyelvű könyvkiadásról	131
25. Kivonat az RMP Politikai Bizottság ülésének jegyzőkönyvéből	132
26. Jordáky Lajos naplója	134
27. Jordáky Lajos naplója	135
28. Az RMP Politikai Bizottság ülésének jegyzőkönyve	136
29. Ismeretlen személy javaslata a Kolozsváron tapasztalt etnikai feszültségek kezelésére	138
30. Máthé János naplója	142
II. A MAGYAR FORRADALOM RECEPCIÓJA	143
31. A marosvásárhelyi értelmiségiek gyűlésének jegyzőkönyve (részlet)	143
32. A kolozsvári felsőoktatási intézmények vezetőivel tartott RMP Kolozs tartományi pártbizottság ülésének jegyzőkönyve	159
33. Ügynöki jelentés a kolozsvári diáktüntetés szervezéséről	164
34. A Kolozs Tartományi Securitate jelentése a kolozsvári egyetemek hangulatáról	165
35. A Temesvár tartományi pártbizottság tájékoztatója az RMP Központi Vezetőségének	166
36. A temesvári egyetemi hallgatók kiáltványtervezete	168
37. Tájékoztató jelentés a diákmegmozdulásokról	170
38. Tájékoztató jelentés a temesvári diákmegmozdulásokról	172
39. Tájékoztató jelentés a temesvári helyzetről	174
40. Összefoglaló jelentés a temesvári eseményekről	178
41. Az RMP Politikai Bizottság ülésének jegyzőkönyve	181
42. A Kolozs tartományi Securitate feljegyzése egy lefoglalt levélről	184
43. Máthé János naplója	184
44. Kulákjellemezések	185
45. Szilágyi Domokos levele a családjához (részlet)	185
46. Jordáky Lajos naplója	186
47. Az RMP Kolozs tartományi pártbizottság titkársági ülésének jegyzőkönyve	186
48. Ügynöki jelentés a Bolyai Egyetemről	188
49. Ügynöki jelentés Varró Jánosról és Gazda Ferencről	190
50. A baróti Néptanács Végrehajtó Bizottság ülésének jegyzőkönyve	192
51. A baróti Néptanács képviselőinek nyilatkozata a magyarországi eseményekkel kapcsolatban	193
52. Leonte Răutu és Fazekas János jelentése kolozsvári látogatásukról	194
53. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság titkársági ülésének jegyzőkönyve	198

54. Az RMP Kolozs tartományi pártbizottság tájékoztatója egy etnikai összetűzésről	199
55. Máthé János naplója	200
56. Jordáky Lajos naplója	200
57. Az SZKP Központi Bizottság levele az RMP Központi Vezetőségéhez a szovjet tanácsadók Romániából való visszahívásáról	201
58. Ügynöki jelentés a Bolyai hallgatói ellen készülő perről	202
59. Vádemelési határozat Ioan Faliboga ellen	203
60. Az RMP Központi Vezetőségének válaszelevele az SZKP Központi Bizottságához	205
61. Jordáky Lajos naplója	206

III. A HATALOM VÁLASZA 207

62. Az RMP Központi Vezetősége és a Belügyminisztérium operatív gyűlésének jegyzőkönyve (részlet)	207
63. Vádemelési határozat Gheorghe Maier ellen	218
64. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság javaslata az 1848-as székely mártirokról való megemlékezésről	220
65. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság jelentése a szükséges nemzetiségpolitikai intézkedésekről	221
66. Máthé János naplója	230
67. Ügynöki jelentés a kolozsvári letartóztatások visszhangjáról	230
68. Dobai István kihallgatási jegyzőkönyve	233
69. Ügynöki jelentés Varró Katalinról	237
70. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság tájékoztatója néhány rendszerellenes megnyilvánulásról	238
71. Jordáky Lajos kihallgatási jegyzőkönyve	239
72. A Belügyminisztérium Magyar Autonóm Tartományi parancsnokának jelentése az állambiztonág tevékenységéről	242
73. A magyar Külügyminisztérium román referensének feljegyzése Wilhelm Einhornnal, a budapesti román nagykövetség első titkárával folytatott beszélgetéséről	252
74. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság tájékoztatója Márton Áron püspök tervezett székelyföldi látogatásáról	255
75. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottsága tájékoztatója Márton Áron látogatásáról	256
76. A Belügyminisztérium Bákó, Iași, Kolozs és a Magyar Autonóm Tartományi Igazgatóságainak tevékenységét vizsgáló testület ülésének jegyzőkönyve (részlet)	257
77. Varga László kihallgatási jegyzőkönyve	263
78. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság tájékoztatója Márton Áron látogatásáról	264
79. Ügynöki jelentés a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetről	266
80. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság tájékoztatója Márton Áron látogatásáról	267

81. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság bűrüléseinek jegyzőkönyve	269
82. A Belügyminisztérium összesítése 1957 első hat hónapjában foganatosított politikai letartóztatásokról	272
83. Fodor Pál kihallgatási jegyzőkönyve	275
84. A bukaresti magyar nagykövetség ideiglenes ügyvivőjének jelentése a Demény Lajos történéssel folytatott beszélgetéséről	277
85. A Belügyminisztérium Kolozs tartományi Igazgatósága intézkedési terve Varró János és Lakó Elemér ügyében	279
86. A Kolozs tartományi Securitate összefoglaló jelentése a Varró János és Lakó Elemér elleni vizsgálatról	280
87. Az RMP Központi Vezetőségének utasításai a Magyar Autonóm Tartományi pártbizottságnak Ady Endre születésének 80. évfordulójának megünnepléséről	286
88. A Magyar Autonóm Tartományi Népbíróság elnökének jelentése a köztulajdon elleni vétség és más bűncselekmények esetében alkalmazandó büntetésekről (részlet)	287
89. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság tájékoztató átirata az RMP Központi Vezetőségének (részlet)	288
90. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság tájékoztató átirata az RMP Központi Vezetőségének (részlet)	289
91. A Magyar Autonóm Tartomány pártbizottság rendkívüli büroülésének jegyzőkönyve	290

IV. MEGTORLÁS ÉS A MAGYARSÁGPOLITIKA ÁTALAKULÁSA 295

92. Kimutatás a Belügyminisztérium 1957. december 2–3-án megtartott operatív gyűlés résztvevőiről	295
93. A Belügyminisztérium Kolozs tartományi Igazgatóságának jelentése a hírszerzői operatív munkáról	296
94. Nicolae Budişteanu ezredes, a BM III. Csoportfőnökség parancsnokának beszámolója az 1957. december 2–3-i operatív ülésen (részlet)	303
95. Kimutatás az ügynökhálózatot működtető és a Magyar Autonóm Tartományban dolgozó állambiztonsági tisztekről	306
96. Állambiztonsági jelentés a Bibó László és Veress Károly teológushallgatók elleni nyomozásról	310
97. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság tájékoztatója magyar párt- és kormányküldöttség látogatásáról	312
98. Ügynöki jelentés a brassói magyar középiskoláról	314
99. A Kolozs tartományi Securitate jelentése egy sikertelen beszerzési kísérletről	316
100. Ügynöki jelentés Lakó Elemérről	319
101. Ügynöki jelentés Lakó Elemérről	320
102. A Szoboszlai-csoport perének tárgyalási jegyzőkönyve (részlet)	321

103. Ügynöki jelentés Lakó Elemérről	331
104. Minisztertanácsi határozat a szovjet csapatok Romániából való kivonásának végrehajtásáról	332
105. Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság által készített kizárási referátumok	334
106. Az RMP KV 1958. június 9–13-i határozatainak érvényesítésére készített munkaterv	341
107. Jelentés a belügyi szervek által 1958. július 1. és augusztus 8. között letartóztatott ellenforradalmi elemekről	351
108. Gyorsírásos feljegyzés a Belügyminisztérium 1958. szeptember 16–18. közötti operatív gyűléséről (részlet)	352
109. A Belügyminisztérium összefoglaló jelentése a Szoboszlai-féle Keresztény Dolgozók Pártjáról	363
110. Egy politikai elítélt elkobzott vagyonának leltára	369
111. A <i>Művészet</i> című folyóirat kiértékelése	371
112. Zárkaügynök jelentése a letartóztatott Bibó László 1956-os szerepéről . .	373
113. Az RMP Politikai Bizottság útmutatója a katolikus egyházzal kapcsolatban	376
114. Állambiztonsági kimutatás az 1956–1959 között elítélt személyekről . .	380
115. Kimutatás az 1958. január 1. – 1959. május 31. között letartóztatott személyekről	382
116. A Belügyminisztérium kimutatása az 1956–1959 között letartóztatott és elítélt földművesekről	383
 Vincze Gábor: TÖRTÉNETI KRONOLÓGIA – ROMÁNIAI MAGYARSÁG 1956–1959	 384
Lázok Klára	
VÁLOGATOTT BIBLIOGRÁFIA – 1956 ROMÁNIÁBAN	413
NÉVMUTATÓ	421
INTÉZMÉNYMUTATÓ	428
RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK	431